

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 417/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. C., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného JUDr. J. B., PhD., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Tos 39/10 z 11. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. októbra 2010 doručená sťažnosť J. C., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. J. B., PhD., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Tos 39/10 z 11. augusta 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Uznesením vyšetrovateľa Prezídia policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, Odbor boja proti organizovanej kriminalite, oddelenie vyšetrovania K. ČVS: PPZ-36/BOK-V-2008 zo dňa 19. 09. 2008 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestný čin obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona.

Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov zo dňa 21. 09. 2008 vzatý do väzby podľa § 72 ods. 2 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku s tým, že väzba začala plynúť dňa 18. 09. 2008 o 16,45 hod. Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, odbor osobitného určenia, pracovisko Krajská prokuratúra P. podal dňa 04. 08. 2010 obžalobu na sťažovateľa a spol. Sťažovateľ bol dňa 10. 08. 2010 vypočutý na Okresnom súde v Prešove s tým, že žiadal súd, aby bol prepustený z väzby na slobodu.

Uznesením Okresného súdu v Prešove zo dňa 10. 08. 2010, sp. zn.: 3T 99/10 bol sťažovateľ podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku prepustený z väzby na slobodu. Následne dňa 11. 08. 2010 na základe sťažnosti Generálnej prokuratúry SR, rozhodol Krajský súd v Prešove tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a že podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku analogicky s použitím § 238 ods. 3 trestného poriadku dôvody väzby u sťažovateľa uvedené v § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku trvajú. Vzhľadom na to, že sa jedná o konečné rozhodnutie, voči ktorému nie je prípustný žiadny opravný prostriedok, sťažovateľ sa obracia so sťažnosťou podľa čl. 127 Ústavy SR na Ústavný súd SR. ...

Krajský súd v Prešove, sp. zn. 7Tos 39/2010 uviedol, že Okresný súd v Prešove správne rozhodol, ak vychádzal so 6-mesačnej lehoty väzby, ktorá začala plynúť od 16. 02. 2010. Krajský súd však nesprávne vyložil ustanovenie § 76 ods. 2 Trestného poriadku, nakoľko je nepochybne zrejmé, že bolo potrebné rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby, na

základe obžaloby podanej najmenej 15 pracovných dní pred jej uplynutím. Sme toho názoru, že pokiaľ takáto povinnosť je daná na podanie návrhu na predĺženie väzby, platí rovnako aj pre podanie obžaloby. Pokiaľ súdy majú kvalifikovane rozhodnúť o trvaní väzby ešte pred uplynutím 6-mesačnej lehoty väzby, je potrebné aby bola podaná obžaloba v lehote podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku. ...

V danom prípade je narušená primeraná, spravodlivá rovnováha medzi záujmami štátu a právom na osobnú slobodu jedinca a tým došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy SR. ...

Touto sťažnosťou sa sťažovateľ tiež domáha ochrany svojho ústavného práva na Ústavnom súde SR v súvislosti s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. 08. 2010 v tom zmysle, že uvedené rozhodnutie nezodpovedá požiadavkám ustanovenia čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd tak ako uvedené ustanovenie chápe Európsky súd pre ľudské práva. Je zrejmé, že Krajský súd v Prešove v konaní o sťažnosti Generálnej prokuratúry proti uzneseniu Okresného súdu v Prešove, sp. zn. 33T 99/10 zo dňa 10. 08. 2010, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby rozhodoval na neverejnom zasadnutí pri ktorom nebol prítomný ani obhajca ani sám obvinený - sťažovateľ. To, že o sťažnosti Generálnej prokuratúry bolo krajským súdom rozhodnuté v neprítomnosti obhajcu a sťažovateľa na neverejnom zasadnutí je v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku pokiaľ sú vykladané v izolovanom kontexte Trestného poriadku, avšak kolide s výkladom čl. 5 a 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd tak ako ho podáva Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach. V týchto rozhodnutiach Európsky súd pre ľudské práva právo byť vypočutý zaradil medzi základné procesné garancie aplikované v prípadoch obmedzenia osobnej slobody. Ide napr. o prípad Assenov a ostatní vs. Bulharsko, 24760/94 z 28. 10. 1998, kde vyžaduje, aby bol obvinený pri jeho rozhodovaní o obmedzení osobnej slobody vypočutý, prípad Lietzow vs. Nemecko 24479/94 z 13. 2. 2001 a mnohé ďalšie. ... Krajský súd v Prešove svojím rozhodnutím sp. zn. 7 Tos 39/10 zo dňa 11. 08. 2010 na základe ktorého ponechal sťažovateľa vo väzbe podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a), c) porušil ust. čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd konkrétne právo obvineného byť vypočutý v kontradiktornom konaní, v ktorom je preskúmaná zákonnosť ďalšieho trvania väzby. Právo obvineného byť vypočutý v kontradiktornom konaní patrí medzi základné inštitucionálne záruky spravodlivého konania o pokračovaní alebo skončení obmedzenia

osobnej slobody. Pokiaľ v takom konaní nie je umožnené obvinenému, aby bol vypočutý, dochádza k ústavne neprípustnému obmedzeniu osobnej slobody. Všeobecnými súdmi SR podávaný výklad trestného poriadku nedáva priestor pre vypočutie obvineného v konaní o ponechaní vo väzbe, avšak podľa Ústavy SR platí, že pokiaľ stanoví medzinárodná zmluva niečo iného než zákon, použije sa medzinárodná zmluva. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 154c Ústavy SR. Preto je nutné ustanovenia Trestného poriadku vykladať spôsobom v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 573/02 zo dňa 23. 3. 2004, ktorý sťažovateľ prezentuje ako použiteľný názor, nakoľko súvisí so sťažnosťou sťažovateľa. Podľa uvedeného nálezu právo obvineného byť vypočutý v kontradiktornom konaní, v ktorom je preskúmaná zákonnosť ďalšieho trvania väzby patrí medzi základné inštitucionálne záruky spravodlivého konania o pokračovaní alebo skončení obmedzenia osobnej slobody. Sťažovateľ je toho názoru, že čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd sa neuplatňuje len na preskúvanie zákonnosti ďalšieho trvania väzby u obvineného, ale sa vzťahuje aj na rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam o vzatí do väzby. Uvedené potvrdzujú viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva napr. Nikolovová vs. Bulharsko č. 31195/96 z 25. 3. 1999, Lamy vs. Belgicko, séria A č. 151.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„Uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7 Tos 39/10 zo dňa 11. 08. 2010 bolo porušené základné právo J. C., nar. ..., trvalé bytom S., t. č. ÚVV zakotvené v čl. 17. ods. 5 a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7 Tos 39/10 zo dňa 11. 08. 2010 a vec vracia na ďalšie konanie.

Krajskému súdu v Prešove ukladá spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia vo výške 254,88 € za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava a sťažnosť - písomné podanie vo výške 2 x 120,23 € a režijný paušál vo výške 2 x 7,21 €) na účet

advokáta JUDr. J. B., PhD., vedený v T. a. s., pobočka P., č. účtu:... do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010).

1. V časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tos 39/2010 z 11. augusta 2010. Porušenie označeného základného práva videl sťažovateľ v tom, že tento súd podľa jeho názoru nesprávne interpretoval ustanovenie § 76 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení účinnom do 31. januára 2009 (ďalej len „Trestný poriadok účinný do 31. januára 2009“). Sťažovateľ sa domnieva, že Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) správne rozhodol, ak ho prepustil z väzby na slobodu, a nesprávne krajský súd, keď vyslovil, že dôvody väzby trvajú. V tejto súvislosti sťažovateľ argumentoval tým, že obžaloba nebola podaná v lehote 15 pracovných dní pred uplynutím lehoty trvania väzby. Podľa jeho názoru ak ustanovenie § 76 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009 ustanovuje takúto lehotu na podanie návrhu na predĺženie väzby, v danej lehote musí byť podaná aj obžaloba, inak musí byť dotknutá osoba prepustená z väzby. Sťažovateľ tvrdil, že v jeho prípade sa tak v konečnom dôsledku nestalo, a preto došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy.

Ústavný súd zistil, že okresný súd uznesením č. k. 33 T 99/10-1796 z 10. augusta 2010 podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného konštatoval, že prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, odboru osobitného určenia, pracovisko Krajská prokuratúra v P. (ďalej len „prokurátor“), podal 4. augusta 2010 na

sťažovateľa obžalobu za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona. Okresný súd poukázal na to, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením sudcu okresného súdu pre prípravné konanie sp. zn. 0 Tp 94/08 z 21. septembra 2008 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s tým, že väzba začala plynúť 18. septembra 2008.

Okresný súd ďalej konštatoval, že sťažovateľ v rámci svojho výsluchu v zmysle § 72 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý sa uskutočnil 10. augusta 2010, žiadal, aby bol prepustený z väzby na slobodu, *„pretože vo veci už bolo skončené vyšetrovanie, bola podaná obžaloba, spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, chce sa zamestnať a nedopustí sa trestnej činnosti“*.

Súd prvého stupňa súčasne uviedol, že vzhľadom na to, že lehota trvania väzby začala u sťažovateľa plynúť pred 1. februárom 2009, v súlade s § 567c ods. 2 Trestného poriadku sa na ustanovenia § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 použijú ustanovenia Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009. Po odcitovaní príslušných ustanovení § 76 Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009 okresný súd zaujal tento názor:

„Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že väzba v tomto prípade sa bude riadiť Tr. poriadkom účinným do 31. 1. 2009, z dôvodu, že u oboch obvinených lehota väzby začala plynúť pred 1. 2. 2009. Na základe uvedeného použije sa ustanovenia § 76 Tr. poriadku v znení účinnom do 31. 1. 2009, podľa ktorých plynie nová šesťmesačná lehota väzby odo dňa, keď spis bol vrátený prokurátorovi, t. j. od 16. 2. 2010. Takže šesťmesačná lehota väzby končí dňom 16. 8. 2010. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ustanovenie § 76 ods. 2 Tr. poriadku, podľa ktorého prokurátor musí podať návrh na predĺženie lehoty väzby najmenej 15 pracovných dní pre jej uplynutím. V tejto súvislosti je potrebné poukázať, že podľa názoru súdu rozhodovanie o tom, že väzba trvá, je analogicky rozhodovanie o predĺžení väzby, lebo na základe rozhodnutia súdu mohli byť obaja obvinení vo väzbe maximálne do 16. 8. 2010 a ináč potom väzba by bola protizákonná.

Vzhľadom na skutočnosť, že obžaloba bola podaná až dňa 4. 8. 2010, t. j iba osem pracovných dní pred jej uplynutím, teda nebola dodržaná zákonná lehota na podanie návrhu, súdu neostávala iná možnosť, len oboch obvinených prepustiť z väzby na slobodu.“

Po vyhlásení uznesenia okresného súdu podal prokurátor proti nemu do zápisnice sťažnosť, ktorú aj odôvodnil, pričom dôvodil tým, že lehota 15 pracovných dní sa v zmysle § 76 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009 vzťahuje len na podanie návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby, a nie aj na podanie obžaloby. Na základe toho prokurátor žiadal zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu a ponechať sťažovateľa a jeho spoluobvineného vo väzbe, pretože dôvody väzby u nich trvajú.

O sťažnosti prokurátora rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 7 Tos 39/10 z 11. augusta 2010 tak, že zrušil rozhodnutie okresného súdu a vyslovil, že u sťažovateľa a jeho spoluobvineného dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku trvajú.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia konštatoval:

„Správne Okresný súd Prešov poukazuje na znenie ust. § 567c ods. 2 Tr. por., podľa ktorého ak lehota väzby začala plynúť pred 1. 2. 2009, použijú sa ust. § 76, § 78, § 80 ods. 3, § 81 ods. 4 v znení účinnom do 31. 1. 2009. Okresný súd však ďalej nesprávne použil príslušné ustanovenia Trestného poriadku, vzťahujúce sa na väzbu oboch obvinených.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 31.1.2009, ak by lehota väzby v prípravnom konaní presiahla 6 mesiacov, je prokurátor povinný podať sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie lehoty väzby, ak obvineného z väzby neprepustí sám. Predĺžiť lehotu väzby obvineného možno len vtedy, ak návrh prokurátora bol doručený súdu najmenej 15 pracovných dní pred uplynutím 6-mesačnej lehoty a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie v tejto lehote skončiť a prepustiť obvineného na slobodu, hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

V tomto ustanovení Trestného poriadku sa ďalej konštatuje, že pri odmietnutí obžaloby, vrátení veci prokurátorovi na došetrenie, alebo ak prokurátor vzal obžalobu späť,

plynie nová 6-mesačná lehota väzby v rámci lehôt uvedených v ods. 7, keď bol spis doručený prokurátorovi.

Okresný súd tak správne počíta, že 6-mesačná lehota začala plynúť od 16. 2. 2010 (keď bol spis vrátený prokurátorovi) a tak 6-mesačná lehota väzby končí dňom 16. 8. 2010. Nesprávne však konštatuje, keď poukazuje na ust. § 76 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého prokurátor musí podať návrh na predĺženie väzby najmenej 15 pracovných dní pred jej uplynutím a že taká povinnosť sa vzťahuje aj na podanie obžaloby.

Takáto povinnosť však nevyplýva zo znenia ust. § 76 ods. 2 Tr. por., ktoré rieši iba otázku podania návrhu na predĺženie lehoty väzby. Takáto povinnosť je však uvedená v ust. § 76 ods. 2 Tr. por., avšak až po zmene po účinnosti Trestného poriadku od 1. 2. 2009. Až po novele Trestného poriadku, v účinnosti ako bolo konštatované, je uložená povinnosť prokurátora v lehote 20 pracovných dní podať nielen návrh na predĺženie lehoty väzby, ale aj obžalobu.

Lehota väzby u oboch obvinených končí dňom 16. 8. 2010 a nie je ovplyvnená žiadnou sankciou a povinnosťou prokurátora podať v príslušnej lehote súdu obžalobu.

Z týchto dôvodov krajský súd napadnuté uznesenie o prepustení obvinených na slobodu zrušil.

Krajský súd tak skúmal ku momentu svojho rozhodnutia, či väzba u oboch obvinených trvá a či trvajú dôvody väzby, na základe ktorých boli obaja obvinení vzatí do väzby. ...

Aj u obv. J. C. krajský súd rozhodoval o jeho sťažnosti proti uzneseniu ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá. Krajský súd rozhodol na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25. 5. 2010 vo veci 7 Tpo 14/10. Z dôvodov uznesenia vyplýva, že u obvineného existujú dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. por. Obavu, že obvinený v prípade ponechania na slobodu ujde alebo sa bude skrývať krajský súd zistil predovšetkým z toho, že obvinenému hrozí vysoký trest, pričom aj z listinných dôkazov vyplýva, že opakovane sa obvinený pohyboval v zahraničí, pričom aj pred sudcom pre prípravné konanie sa vyjadril, že mal úmysel s priateľkou odísť zo Slovenska.

Obavu z pokračovania v trestnej činnosti krajský súd zistil najmä z povahy samotnej trestnej činnosti, ktorej sa dopúšťal opakovane po dlhší čas a vo veľkom rozsahu. V tejto

súvislosti krajský súd poukázal aj na získavanie finančných prostriedkov nezákonným spôsobom a takýmto spôsobom mal obvinený zabezpečovať vlastné životné potreby.“

Ústavný súd vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu a obsahu námietok sťažovateľa dospel k záveru, že namietané rozhodnutie je potrebné považovať za legitímny výsledok rozhodovacej činnosti, ktorý vykazuje všetky parametre zákonnosti a ústavnosti a je náležite odôvodnený.

Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd s poukazom na jednotlivé ustanovenia Trestného poriadku dostatočne vysvetlil, z akého dôvodu bolo nutné konštatovať, že dôvody väzby u sťažovateľa trvajú. Okrem toho, že krajský súd poukázal na skutkové okolnosti preukazujúce väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku (čo sťažovateľ vôbec nenamietal), zaoberal sa aj dodržaním procesných garancií významných pre trestné konanie, hlavne pre tú jeho časť, ktorá súvisí s obmedzením osobnej slobody sťažovateľa.

Krajský súd argumentoval hlavne tým, že poukázal na § 567c ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého ak lehota väzby začala plynúť pred 1. februárom 2009, použijú sa na § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 ustanovenia Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009 ak by lehota trvania väzby v prípravnom konaní presiahla šesť mesiacov, je prokurátor povinný podať sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie lehoty väzby, ak obvineného z väzby neprepustí sám. Predĺžiť lehotu väzby obvineného možno len vtedy, ak bol návrh prokurátora doručený súdu najmenej 15 pracovných dní pred uplynutím šesťmesačnej lehoty a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie v tejto lehote skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Podľa § 76 ods. 10 Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009 lehoty uvedené v odseku 6 a 7 sa rátajú od času, keď bol obvinený zatknutý alebo zadržaný; ak nepredchádzalo zatknutie alebo zadržanie obvineného, od momentu, keď bola na základe rozhodnutia o väzbe obmedzená osobná sloboda obvineného. Pri odmietnutí obžaloby, vrátení veci prokurátorovi na došetrenie, alebo ak prokurátor vzal obžalobu späť, plynie nová šesťmesačná lehota väzby v rámci lehôt uvedených v odseku 7 odo dňa, keď bol spis doručený prokurátorovi.

Krajský súd konštatoval, že lehota väzby u sťažovateľa začala plynúť 18. septembra 2008, teda pred 1. februárom 2009, a preto na trvanie väzby treba aplikovať ustanovenie § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2009. Keďže predtým bola vec vrátená prokurátorovi na došetrenie a spis mu bol doručený 16. februára 2010, šesťmesačná lehota trvania väzby začala od tohto dňa plynúť nanovo a skončila 16. augusta 2010. Krajský súd v tejto súvislosti zároveň poukázal na to, že z ustanovenia § 76 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009 nevyplýva pre prokurátora žiadna povinnosť podať v lehote 15 pracovných dní pred uplynutím lehoty trvania väzby obžalobu, ale týka sa to len povinnosti podať v uvedenej lehote návrh na predĺženie lehoty väzby. Krajský súd oproti tomu poukázal na aktuálne znenie ustanovenia § 76 ods. 2 Trestného poriadku, ktoré je účinné od 1. februára 2009 a podľa ktorého má prokurátor povinnosť v lehote 20 pracovných dní pred uplynutím lehoty väzby nielen podať návrh na jej predĺženie, ale v tejto lehote je povinný podať aj obžalobu, aj návrh na schválenie dohody o vine a treste.

Krajský súd prijal záver, s ktorým sa stotožnil aj ústavný súd, že vzhľadom na to, že prokurátor nebol v zmysle § 76 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. januára 2009 povinný podať v lehote 15 pracovných dní pred uplynutím lehoty väzby obžalobu, v tomto smere nedošlo k procesným pochybeniam, a preto z tohto hľadiska nebol dôvod na prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu. Krajský súd teda zrušil uznesenie okresného súdu o prepustení sťažovateľa z väzby a vyslovil, že dôvody útekovej a preventívnej väzby u sťažovateľa aj naďalej trvajú.

Okrem toho je potrebné poukázať na to, že v danom prípade krajský súd rozhodoval podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku analogicky s použitím § 238 ods. 3 Trestného poriadku. To znamená, že v priebehu konania skúmal, či dôvody väzby trvajú (§ 79 ods. 2 Trestného poriadku), a zároveň o väzbe sťažovateľa rozhodoval prednostne a urýchlene majúc na pamäti to, aby k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe došlo do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní (analogicky § 238 ods. 3 Trestného poriadku; lehota trvania väzby mala uplynúť 16. augusta 2010 a krajský súd právoplatne rozhodol 11. augusta 2010, pozn.).

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť v tejto časti je potrebné odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tos 39/10 z 11. augusta 2010, a to z dôvodu, že nebol vypočutý k opodstatnenosti ďalšieho trvania väzby pred senátom druhostupňového súdu. Tým podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania, a teda aj k porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Zo zápisnice okresného súdu o neverejnom zasadnutí sp. zn. 33 T 99/10 z 10. augusta 2010 vyplýva, že pri rozhodovaní o tom, či dôvody väzby trvajú, bol sťažovateľ vypočutý predsedom senátu tamojšieho súdu. Po vypočutí sťažovateľa, spoluobvineného a prednesení návrhu prokurátora okresný súd vyhlásil uznesenie, ktorým sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu. Následne predseda senátu vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k veci. Sťažovateľ uviedol, že vyhlásenému uzneseniu porozumel a vzdáva sa práva podať proti nemu sťažnosť. Naopak, prokurátor zahlásil do zápisnice v neprospech sťažovateľa a jeho spoluobvineného sťažnosť, ktorú aj zdôvodnil. Následne došlo k doručeniu uznesenia okresného súdu všetkým procesným stranám, pričom sťažovateľ a ďalší obvinený boli poučení o tom, že sťažnosť prokurátora má odkladný účinok, a preto do rozhodnutia krajského súdu o sťažnosti ostanú vo väzbe.

Z tejto zápisnice nevyplýva, aby sťažovateľ žiadal o svoje vypočutie aj pred senátom druhostupňového súdu.

O sťažnosti prokurátora rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí 11. augusta 2010 tak, že uznesením sp. zn. 7 Tos 39/10 rozhodnutie okresného súdu zrušil a v súlade s § 79 ods. 2 Trestného poriadku s analogickým použitím § 238 ods. 3 Trestného poriadku vyslovil, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku u sťažovateľa aj naďalej trvajú.

Zo zápisnice krajského súdu o neverejnom zasadnutí z 11. augusta 2010 je zrejmé, že na ňom boli prítomní len predseda senátu, členovia senátu (sudcovia) a asistent senátu. Na neverejnom zasadnutí neboli prítomní ani sťažovateľ, ani jeho spoluobvinený, ani ich obhajcovia a taktiež ani zástupca prokuratúry.

V zmysle § 72 ods. 2 Trestného poriadku pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. ... Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

Z citovaného ustanovenia Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že obvinený musí byť pred rozhodnutím o väzbe vypočutý a zároveň má právo poznať obsah návrhov či žiadostí prokurátora, aby mal možnosť sa k nim pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť.

V namietanom prípade bol sťažovateľ pred rozhodnutím o tom, či dôvody jeho väzby aj naďalej trvajú, vypočutý na neverejnom zasadnutí okresného súdu. V rámci výsluchu uviedol skutočnosti proti svojmu ponechaniu vo väzbe. Potom, ako ho okresný súd prepustil z väzby na slobodu, prokurátor zahlásil proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť, ktorú namieste aj odôvodnil. Sťažovateľ teda poznal dôvody sťažnosti prokurátora, pričom samotné podanie sťažnosti svedčalo pre záver o tom, že v danej veci sa uskutoční aj druhostupňové konanie. O tom bol sťažovateľ nepriamo poučený, keď predseda senátu okresného súdu uviedol, že vzhľadom na odkladný účinok sťažnosti prokurátora ostane vo väzbe až do rozhodnutia krajského súdu. Sťažovateľ však na podanú sťažnosť prokurátora nereagoval a ani nevyslovil, že by chcel byť vypočutý aj pred krajským súdom rozhodujúcim o zákonnosti jeho väzby.

Podstatnou súčasťou procesných záruk v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v prípadoch, keď pozbavenie osobnej slobody dotknutej osoby spadá pod čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, je aj osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom umožňujúca mu osobne sa k veci vyjadriť, pretože sama osebe predstavuje významnú garanciu rešpektovania práv obvineného (obdobne napr. III. ÚS 84/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 315/06) a za určitých okolností môže predstavovať nevyhnutný predpoklad na rešpektovanie základných procesných garancií uplatniteľných vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou (kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“).

Avšak rozhodnutie súdu bez osobnej účasti obvineného v konaní týkajúcom sa preskúmania zákonnosti jeho väzby nemusí v každom jednotlivom prípade predstavovať zásah do základných práv a slobôd obvineného. Rešpektovanie práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a v čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžaduje, aby v priebehu väzby obvineného bola procesná záruka spočívajúca v jeho možnosti byť osobne prítomný v konaní pred súdom a osobne sa k veci vyjadriť rešpektovaná v rámci periodickej súdnej kontroly väzby (v rámci konaní spadajúcich pod režim čl. 5 ods. 4 dohovoru) v primeraných (t. j. v relatívne krátkych) časových intervaloch. Osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom je nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom,

alebo ak vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prerokúvaných skutočností je zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu „rovnosti zbraní“ (obdobne III. ÚS 34/07, III. ÚS 226/07).

Vychádzajúc z citovanej judikatúry, ako aj zo skutkového stavu dospel ústavný súd k záveru, že samotnou skutočnosťou, že sťažovateľ nebol vypočutý bezprostredne pred rozhodnutím krajského súdu o ďalšom trvaní jeho väzby, nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Vzniknutú situáciu je potrebné vnímať vo svetle všetkých okolností daného prípadu. V tomto smere je rozhodujúce, že sťažovateľ bol k dôvodom svojej väzby vypočutý 10. augusta 2010, to znamená deň pred neverejným zasadnutím krajského súdu. Na neverejnom zasadnutí okresného súdu mal priestor predstaviť svoje argumenty. Okrem toho mu bol známy obsah sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol prepustený z väzby, a tým si musel byť vedomý, že sa uskutoční aj druhostupňové konanie. Na sťažnosť prokurátora však nereagoval a ani neprejavil záujem byť opäť vypočutý aj pred senátom krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že sťažovateľ bol k dôvodom svojej väzby vypočutý v minimálnom časovom úseku (1 deň) pred rozhodovaním krajského súdu, spĺňa aj parametre zákonnosti a ústavnosti kladené na periodickú kontrolu zákonnosti väzby zahŕňajúcu aj procesné záruky súvisiace s osobnou prítomnosťou osoby, o ktorej osobnú slobodu ide, v konaní pred všeobecným súdom. Okrem toho na neverejnom zasadnutí krajského súdu nebol prítomný ani prokurátor, a teda nemohlo dôjsť k situácii, že jednej procesnej strane by boli oproti druhej procesnej strane poskytnuté výhody v podobe možnosti osobne predstaviť druhostupňovému súdu svoje argumenty súvisiace s posúdením zákonnosti sťažovateľovej väzby. Podľa názoru ústavného súdu z tohto dôvodu nemohlo dôjsť ani k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Sťažovateľ tieto práva označil len v petite sťažnosti, avšak v odôvodnení svojho návrhu sa nimi vôbec nezaoberal.

Sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý si musí byť vedomý toho, že všeobecnou náležitosťou návrhu na začatie konania v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde je aj odôvodnenie návrhu.

Keďže sťažovateľ vôbec nezdôvodnil, v čom vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tomto ohľade nespĺňa obligatórne náležitosti, ktorých splnenie zákon o ústavnom súde v ustanovení § 20 ods. 1 výslovne vyžaduje.

Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za nevyhnutné k tejto námietke poznamenať, že v prípade, ak by aj sťažovateľ svoju sťažnosť vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj náležite odôvodnil, ústavný súd by ju odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Ústavný súd totiž rešpektuje prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok *De Wilde et al v. Belgicko* z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), respektíve čl. 17 ústavy, pretože predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné

ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. III. ÚS 155/09).

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2010